

ДОДАТОК 2

до РЕЗОЛЮЦІЇ Форуму взаємодії «TOGETHER-2022: Стійка трансформація як частина глобальної технології перемоги» щодо напрямків експертизи Національної мережі «НАБС» («Нова архітектура безпеки і справедливості») - New architecture of security and justice (NASJ)

Україна – потенційний лідер Європи в екологічній трансформації та кліматичній модернізації! З метою ефективної підготовки України до членства в ЄС, підвищення інституційної спроможності у сфері європейської інтеграції, створивши кроссекторальну потужну силу Національна мережа «НАБС» пропонує:

<p>1. Переробка, повторне використання відходів, у т.ч. відходів руйнувань, спричинених бойовими діями, як складова циркуляційної економіки та частина Європейського зеленого курсу.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>95% твердих побутових відходів розміщуються на захоронення на полігонах, що не відповідають вимогам екологічної та техногенної безпеки.</p> <p>Наразі до цієї катастрофічної кількості додалися відходи руйнувань, спричинені військовими діями.</p> <p>Сфера переробки відходів, їх повторного використання, в країні відсутня. Вітчизняні переробники для підтримання промислових потужностей змушені імпортувати в Україну сировину.</p> <p>Критичним є питання використання відходів з політичних мотивів та тіньового збагачення осіб, що контролюють діючі легальні та напівлегальні полігони. Розвиток галузі переробки відходів, за оцінкою ЄБРР дасть Україні додаткових 400 тис робочих місць та 4-5 млрд. грн ВВП щороку.</p> <p>Рамково механізми щодо належного поводження з відходами передбачені Законом України «Про управління відходами»</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Створити реальні, працюючі механізми для повторного використання, переробки відходів</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Повторне використання, переробка відходів здатна суттєво знизити використання природних ресурсів України та імпорту сировини ззовні, у т.ч при відновленні інфраструктури України, зруйнованою війною.</p> <p>Оцінка технологічних потреб, відповідно від наявної та зруйнованої інфраструктури. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none">- створення карти руйнувань;- визначення наявності та укомплектованості сортувальних станцій, у т.ч (наявність автопарку, наявність / безпечність доріг та відстані / затрати на транспортування);- визначення кількості та потужності обладнання для подрібнення та сортування будівельного брухту, який утворено у відповідному регіоні та який є необхідним для відновлення зруйнованої інфраструктури;
---	--

	<p>- визначення об'єктів будівництва, для яких будуть використані перероблені відходи руйнувань.</p> <p>Згідно світового досвіду (Алеппо, Бейрут) понад 70 % будівельного брухту може бути перероблено на вторинні матеріали для будівництва.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Прийняття секторального законодавства з управління відходами, зокрема щодо систем розширеної відповідальності виробника у сфері тари та пакування, електричного та електронного обладнання, батарей та акумуляторів, шин, мастил, олив, відходів видобувної галузі, тощо.</p>
<p>2. Вирішення питання промислового забруднення, у т.ч. впровадження НДТМ при відновленні інфраструктурних та промислових об'єктів, зруйнованих війною.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Покомпонентний підхід до регулювання впливу на довкілля (отримання окремого дозволу по кожному компоненту довкілля) не враховує кумулятивний вплив, що здійснює суб'єкт господарювання на навколишнє природне середовище, у т.ч. і щодо ефективного споживання енергії та сировини, умов виведення з експлуатації та відновлення території промислового майданчика до безпечного екологічного стану.</p> <p>Директива 2010/75/ЄС, яка ґрунтується на НДТМ, забезпечує високий рівень захисту здоров'я людей і довкілля та показала свою високу ефективність на практиці. З 2004 року підприємства Європи на 77 % зменшили викиди діоксиду сірки, на 49 % — оксиду азоту та на 81 % — пилу.</p> <p>Впровадження Директиви 2010/75/ЄС сьогодні відображено в трьох проектах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проект Закону про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення (№ 6004 від 07.09.2021) - Проект Закону про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності (№ 6004-1 від 07.09.2021 (альтернативний)) - Проект Закону про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля (№ 6004-2 від 22.09.2021 (альтернативний)). <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Встановлення правових та організаційних засад запобігання, зменшення, контролю та усунення забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності, у т.ч. майбутніх інфраструктурних та промислових об'єктів, які заплановано до відновлення.</p> <p>Визначення вимог щодо застосування найкращих доступних технологій та методів управління.</p> <p>Інтеграція результатів моніторингу викидів та контролю суб'єктів господарювання, які отримали інтегрований дозвіл, до державної системи моніторингу довкілля.</p>

	<p>Передбачити поступові перехідні механізми, з урахуванням інституційної спроможності для реалізації реформування промислового забруднення.</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Ефективне використання природних ресурсів, споживання енергії та сировини, застосування найкращих доступних технологій та методів управління.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Прийняття Закону України Про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності.</p>
<p>3. Енергетична безпека, енергоефективність</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Україна зобов'язалася забезпечити поступову декарбонізацію економіки як із міркувань боротьби зі зміною клімату, так і задля зменшення енергетичної залежності.</p> <p>Головною задачею політики з енергоефективності та сприяння розвитку зеленої енергетики є суттєве зменшення (до повної відмови) залежності України від імпортного газу, обсяг якого складає до 34 % газу в загальному енергобалансі, а на потреби населення, включно з галуззю ЖКГ, витрачається 39 % балансу природного газу.</p> <p>При цьому, Україна зобов'язалась імплементувати Директиву 2010/31/ЄС про енергетичні характеристики будівель, відповідно до якої всі нові будівлі повинні мати майже нульове споживання енергії (NZEB).</p> <p>Згідно з Національним планом збільшення кількості будівель із близьким до нульового рівнем споживання енергії терміни початку зведення NZEB в Україні відкладено до 31 грудня 2027 року.</p> <p>На сьогодні під час нового будівництва мінімальною вимогою щодо енергетичної ефективності будівлі є клас С, критерії NZEB не визначені.</p> <p>Наразі вже на деокупованих територіях, умовно безпечних регіонах України необхідне будівництво нового житла.</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Підтримка доступних кредитів через фінансові установи для проєктів термомодернізації будівель та теплозабезпечення на основі відновлювальних джерел енергії.</p> <p>Впровадження системи децентралізованого енергопостачання міст (особливо малих) України через встановлення модульних котелень на місці зруйнованих та поступову заміну наявних котелень.</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Встановлення і реалізація європейських вимог до енергоефективності будівель дозволить значно скоротити</p>

	<p>енергоспоживання при експлуатації новобудов, матиме позитивний соціальний ефект (зменшення комунальних платежів), сприятиме скороченню викидів парникових газів протягом життєвого циклу будівель та вирішить питання енергетичної залежності.</p> <p>Основне завдання: Впровадження енергетичних характеристик нових будівель з майже нульовим споживанням енергії (NZEB).</p>
<p>4. Зелена енергетика: ВДЕ та атомна енергетика</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>За даними Міжнародного енергетичного агентства (IEA), у 2022 році у світі планується рекордне зростання частки ВДЕ — до 320 ГВт нових потужностей.</p> <p>Водночас агресія росії проти України призвела до безпрецедентної глобальної енергетичної кризи, яка має позитивний ефект в прагненні країн як найшвидше відмовитися від викопного палива та перейти на ВДЕ</p> <p>Інвестиції у розвиток ВДЕ зараз є стратегічним пунктом для багатьох країн, особливо в ЄС.</p> <p>Україна має сприятливі природні умови для розвитку, вітрової, сонячної та біоенергетики. На початку 2022 року встановлена потужність об'єктів ВДЕ на контрольованій території досягла 9,5 ГВт (6,4 ГВт – промислові СЕС, 1,2 ГВт – СЕС приватних домогосподарств, 1,5 ГВт – вітроелектростанцій, 0,3 ГВт – об'єкти біоенергетики, 0,1 ГВт – мала гідроенергетика), а обсяг інвестицій в галузь перевищував 12 млрд доларів США.</p> <p>На жаль, переважну частину об'єктів ВДЕ було побудовано у південних регіонах, які мають для цього найбільший потенціал (Херсонська, Миколаївська, Запорізька, Одеська, Дніпропетровська області), які наразі окуповані та позбавлені можливості функціонувати. Ще значна кількість таких об'єктів перебувають на суміжних територіях.</p> <p>Децентралізована мала генерація, сонячна та вітрова енергетика, системи накопичення енергії, розумні мережі та керування попитом, а також електрифікація опалення.</p> <p>Саме ці заходи є пріоритетними для досягнення енергетичної незалежності і стабільності.</p> <p>Водночас сьогодні також очевидно, що попри ядерні загрози без застосування енергії атома ЄС не вдасться стати нейтральним у сенсі впливу на клімат до 2050-го, як того вимагають міжнародні зобов'язання.</p> <p>Єврокомісія висунула проєкт, який пропонує класифікувати атомну енергію як... екологічну! Тож вона найближчим часом може бути визнана екологічно безпечною в ЄС.</p>

Згідно з цим документом, атомна енергія — екологічна, тож **інвестиції в АЕС можна вважати стабільними, якщо вони забезпечують захоронення радіоактивних відходів, а їх будівництво було схвалене до 2045 року.**

Що стосується електростанцій, котрі працюють на природному газі, то вони можуть отримати «зелене» маркування, якщо їх спорудження було дозволено до 2030 року. Крім того, вони мають замінити застарілу техніку та утримувати обсяг викидів CO₂ у межах встановленої норми. Тож газ, з деякими застереженнями, пропонується вважати... «зеленим» джерелом енергії. І хоч питання дискусійне, Україна має всі шанси стати лідером в Європі і в цьому напрямку

Ключові виклики у сфері:

Розробка та затвердження механізму гарантування походження електроенергії з відновлюваних джерел, у т.ч. під час укладання прямих договорів купівлі-продажу електроенергії.

Розробка та прийняття законодавчих та регуляторних актів, що дозволять впровадити механізм net billing (чистого обліку споживання електроенергії), з метою розвитку виробництва електроенергії домогосподарствами, підприємствами та установами.

Забезпечення доступу виробників електричної енергії з ВДЕ до трансграничної торгівлі електричною енергією для стимулювання синхронізації українського ринку зеленої електроенергії з ринком ЄС та запровадження сертифікатів походження на зелену енергію.

Ключові можливості:

Розвиток ВДЕ та АЕС в Україні є ключовим фактором енергетичної безпеки.

Використання допомоги для відновлення зруйнованих унаслідок бойових дій об'єктів зеленої енергетики в рамках Фонду відновлення в Україні зруйнованої війною енергетичної інфраструктури, який створено Європейським енергетичним співтовариством.

Придбання українськими підприємствами європейського обладнання підприємствам-виробникам зеленої енергії для будівництва нових потужностей зеленої енергетики, а також обладнання для систем накопичення електроенергії та нових балансуєчих потужностей.

Основне завдання:

Імплементация в українське законодавство «Пакету чистої енергії» (CER), зокрема вісім законодавчих актів щодо енергетичної ефективності будівель, відновлюваної енергії, енергоефективності, інтегрованого кліматичного урядування та дизайну ринку електроенергії.

<p>5. Фіскальна політика, екологічний податок.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Недостатнє фінансування з державного та місцевих бюджетів природоохоронних заходів, нецільове використання коштів екологічного податку та рентних платежів державного та місцевих бюджетів, фінансування таких заходів за залишковим принципом, невідповідністю чинного бюджетного законодавства України діючим нормам Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» щодо обов'язкового формування спеціального фонду за рахунок частини надходжень від екологічного податку, є причиною неефективного та нецільового використання екологічного податку.</p> <p>Надходження від реалізованого принципу «забруднювач платить», тобто екологічного податку, мають бути направлені на компенсацію або запобігання негативного впливу підприємства-платника на довкілля, у тому числі на екомодернізацію підприємств-забруднювачів.</p> <p>У сфері кліматичних фінансів адаптації в українське законодавство очікує Директива 2003/96/ЄС щодо оподаткування енергії в ЄС, спрямована на реалізацію цілей Європейського зеленого курсу до 2050 року.</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Спрямування надходження від екологічного податку до спеціального фонду Державного бюджету України, та передбачити, що за їх рахунок здійснюється фінансування природоохоронних заходів,</p> <p>Збільшення долі екоподатку, що спрямовується на місцеві органи влади, зокрема на фінансування природоохоронних проєктів територіальними громадами, враховуючи реформу децентралізації державної влади.</p> <p>Приведення оподаткування енергетичних продуктів і електроенергії у відповідність з енергетичною та кліматичною політиками ЄС, щоби сприяти досягненню енергетичних цілей ЄС 2030 та кліматичної нейтральності до 2050 року.</p> <p>Збереження єдиного ринку ЄС через поновлення обсягу і структури податкових ставок і раціоналізації використання необов'язкових податкових пільг і знижок.</p> <p>Поширення зеленої таксономії ЄС в Україні, розвиток кліматичних фінансових інструментів, як ваучери, зелені облігації, бонди тощо.</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Створення Кліматичного фонду розбудови чистої енергетики та промисловості, який після війни потенційно зможе наповнюватись коштами СТВ (система торгівлі квотами на викиди парникових газів), вуглецевим податком та іншими</p>
---	--

	<p>джерелами фінансування для створення доступних фінансових механізмів для бізнесу.</p> <p>Формування енергетично ефективних інфраструктурних та промислових об'єктів за рахунок кліматичних коштів.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Закріплення цільового та ефективного використання коштів, які надходять від екологічного податку, для здійснення природоохоронних заходів, а також забезпечення оптимального порядку зміни розподілу надходжень та видатків</p> <p>Імплементация Директиви 2003/96/ЄС щодо оподаткування енергії в ЄС.</p>
<p>6. Запровадження системи екологічного контролю на основі ризико-орієнтованого підходу та результатів державної системи моніторингу довкілля.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Розпочата з 2017 року реформа системи державного екологічного контролю, станом на друге півріччя 2021 року залишається не завершеною.</p> <p>Більшість заходів, передбачених Концепцією реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища в Україні, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 616-р, які мали завершитися в 2020 році, - не реалізовані.</p> <p>За результатами аудитів Рахункової палати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність Держекоінспекції як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, протягом 2018–2020 років та I півріччя 2021 року визнана неефективною. 2. Вжиті заходи не мали належного впливу як на покращення стану довкілля, так і на відшкодування порушниками природоохоронного законодавства збитків. 3. Основною причиною неналежного виконання Держекоінспекцією своїх функцій є тривалий процес її реформування. Рішення Уряду, як засвідчує аудит, виявилися недостатньо обґрунтованими та негативно вплинули не лише на діяльність органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, а й призвели до додаткових витрат державного бюджету (лише ризики втрачання бюджетами різних рівнів за розрахунками аудиторів, за 2018–2020 роки становлять близько 2 млрд гривень). <p>Наразі, Держекоінспекція відіграє ключову роль у фіксації збитків, завданих довкіллю.</p> <p>Водночас, питання реформування контролюючого органу у післявоєнний період залишається відкритим.</p>

	<p>При цьому, Проект Закону України «Про державний екологічний контроль» № 3091 не спроможний вирішити існуючі проблеми.</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Запровадження системи екологічного контролю на основі ризико-орієнтованого підходу та результатів державної системи моніторингу довкілля.</p> <p>Передбачити превентивну, запобіжну функцію системи державного нагляду, поряд із застосуванням штрафних санкцій.</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Формування системи, спроможної:</p> <p>Оцінити поточний стан дотримання природоохоронних вимог, у т.ч. ефективність державної екологічної політики в цілому.</p> <p>Виявлення факторів, що спричиняють порушення природоохоронного законодавства.</p> <p>Розроблення заходів з коригування управлінських процесів із метою профілактики деструктивних відхилень.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища.</p>
<p>7. Запровадження екологічного страхування як прогресивного інструменту для управління екологічними ризиками.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Дієві фінансові механізми для відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю, життю, здоров'ю, майну громадян в країні відсутні.</p> <p>Водночас екологічне страхування є стандартною світовою практикою, передбаченою у т.ч. Директивою ЄС 2004/35 «Про екологічну відповідальність за попередження та ліквідацію наслідків завданої навколишньому середовищу шкоди».</p> <p>Паралельно екологічне страхування є стимулом для екологічної модернізації підприємств-забруднювачів.</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Запровадити дієві механізми екологічного страхування</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Модернізація найбільших підприємств-забруднювачів, у т.ч. створення нових інфраструктурних та промислових об'єктів, потужності яких та впливи на довкілля можуть запобігати страховому випадку та можуть бути підставою для меншої суми страхового внеску.</p> <p>Наявність джерела для сплати страхового відшкодування, у т.ч. шляхом формування членами Бюро екологічного страхування резервних фондів.</p> <p>Створення фінансових стимулів для підприємств, які не матимуть страхових випадків, у т.ч. шляхом повернення частини страхового внеску.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Сформувати систему екологічного страхування.</p>

8. Усунення зайвих регуляційних процесів в процесі оцінки впливу на довкілля.

Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів

В Україні дозвільний документ – висновок з оцінки впливу на довкілля (надалі – ОВД) є дозвільним документом, який поширюється на 115 видів діяльності, передбачених ч.2 і ч. 3 ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (Закон), у т.ч. щодо їх зміни, переоснащення, перепрофілювання, розширення і т.д.

В зв'язку з безпековою ситуацією та обмеженням доступу до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, наразі планована діяльність щодо видів, охоплених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», заблокована.

При цьому, у більшості випадків підприємства, на які поширюється ОВД, є бюджетоутворюючими.

В межах роботи Робочої групи з розробки методик і порядку нарахування збитків, заподіяних природним ресурсам та навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, в тому числі, які виникли внаслідок збройної агресії, терористичних актів та інших злочинних дій, визнається, що ОВД по суті є лише процедурою, в якій по факту не реалізується оцінка впливу на довкілля. Твердженням цього є відсутність методик оцінки впливу на різні компоненти довкілля (атмосфера, надра, земля, водні ресурси, біорізноманіття, тощо), визначення такого впливу (його інтенсивність, масштабність, тривалість, тощо) у т.ч. при надзвичайних ситуаціях.

Як наслідок, за відсутності належної оцінки впливу на довкілля перед Україною стоїть завдання у розробленні відповідних методик з метою компенсації шкоди, завданої військовою агресією РФ.

Також, висновок з ОВД є дозвільним документом який по суті дублює вимоги чинного законодавства щодо використання відповідних компонентів довкілля та впливу на нього.

Фактично, без висновку з ОВД планована діяльність все одно буде здійснюватися з дотриманням Земельного кодексу, Водного кодексу, Лісового кодексу, Кодексу про надра, Законів України «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи» та інших нормативних актів.

Також, відповідно до положень пункту 7 преамбули та частини першої статті 2 Директиви 2011/92/ЄС, на виконання якої прийнято Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», надання дозволу на державні та приватні проекти, що можуть мати значні наслідки для довкілля (з огляду на їхню природу, масштаб або розташування), повинно здійснюватися лише після оцінки значних наслідків, що можуть мати ці проекти для довкілля.

	<p>Згідно з положеннями ч.1 статті 4 Директиви 2011/92/ЄС проекти, перелічені у Додатку I до цієї Директиви, автоматично підлягають оцінці. В Законі України «Про оцінку впливу на довкілля» проекти, перелічені у Додатку I до Директиви, визначені як «перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля» та передбачені ч.2 ст. 3 Закону.</p> <p>Водночас, за положеннями ч.2 статті 4 Директиви 2011/92/ЄС щодо проєктів, перелічених у Додатку II до Директиви, держави-члени визначають, чи існує ймовірність того, що вони матимуть значний вплив на довкілля, тобто, чи повинні проєкти підлягати оцінці відповідно до статей 5 – 10 Директиви. Держави-члени ЄС ухвалюють це рішення шляхом:</p> <p>(а) розгляду кожного конкретного випадку, або</p> <p>(б) встановлення порогових значень чи критеріїв.</p> <p>Державами-членами може бути прийняте рішення про застосування обох процедур, зазначених в пунктах (а) та (б).</p> <p>В порушення положень ч.2 статті 4 Директиви 2011/92/ЄС Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» не передбачає дискреційних повноважень державних органів щодо етапу попереднього оцінювання/ скринінгу, розглядає діяльність щодо проєктів, перелічених у Додатку II до Директиви, (ч.3 ст. 3 Закону) як таку, що матиме значний вплив на довкілля.</p> <p>Ключові виклики у сфері:</p> <p>Приведення у відповідність Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» до вимог ч.2 ст. 4 Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу на навколишнє середовище.</p> <p>Ключові можливості:</p> <p>Наявність сприятливого інвестиційного клімату, розвиток економіки країни, зростання ВВП та добробуту громадян.</p> <p>Основне завдання:</p> <p>Запровадження попереднього оцінювання/ скринінгу для видів планованої діяльності, передбачених ч.3. ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».</p>
<p>9. Адаптація до змін клімату в умовах децентралізації та збереження води</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>З метою максимально можливого поступового наближення до законодавства ЄС з врахуванням українських національних особливостей в Україні впроваджено моніторинг, звітність та верифікацію парникових газів (надалі – МЗВ) шляхом прийняття відповідного закону та підзаконних нормативних актів. У чинному законодавстві відображені основні положення Директиви № 2003/87/ЄС у частині, що стосується системи МЗВ, а також загальні засади Регламенту Комісії (ЄС) № 600/2012 про верифікацію звітів про викиди парникових газів і звітів про тонно-кілометри та акредитацію верифікаторів та</p>

Регламенту Комісії (ЄС) № 601/2012 про моніторинг та звітність щодо викидів парникових газів.

2022 рік мав бути першим звітним роком в частині МЗВ.

Проте, в зв'язку з воєнними діями Міндовкілля з 24 березня 2022 року призупинило надання адміністративних послуг у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів <https://mepr.gov.ua/news/39073.html>, у т.ч. щодо:

проведення реєстраційної дії

затвердження плану моніторингу

затвердження плану моніторингу із змінами

затвердження звіту про вдосконалення

прийняття звіту оператора

погодження рішення верифікатора про проведення невиїзної верифікації.

Водночас, підприємства, які пройшли верифікацію до 24 березня 2022 року звертають увагу на наступні недоліки нормативного регулювання, які в цілому навелюють основне завдання МЗВ.

Зокрема, під час верифікації передбачаються однакові вимоги щодо оцінки матеріальних потоків (значний, незначний та мінімальний (із сукупним викидом тон еквіваленту CO₂ менше ніж 1000, або менше 2 відсотків сумарного обсягу CO₂, що викидається). Такі вимоги призводять до :

необґрунтованого збільшення витрат суб'єктів господарювання на адміністрування процесів, які не впливають на загальні дані по МЗВ за умови їх виключення;

штучного збільшення похибки при розрахунку викидів CO₂ від значного матеріального потоку (1,5%) до похибки у загальному обсязі викидів CO₂ установки у 10-12 разі більшої ніж загальний обсяг викидів CO₂ від усіх мінімальних потоків на установці.

Реалізація місцевої адаптації до змін клімату та запуск механізму підтримки адаптації у рамках Угоди мерів.

Оскільки не всі кліматоутворюючі фактори можливо суттєво змінити, варто зосередитись на тих, які ми можемо змінити шляхом розроблення і упровадження на рівні ОТГ реалістичних і недорогих проектів, з терміном виконання до 10 років.

Україна має колосальний потенціал для розробки природних рішень щодо виведення і вловлювання вуглецю, включаючи облік та сертифікацію у майбутніх ініціативах з виробництва вуглецю, сприятиме зменшенню споживання води, підвищуючи вимоги до економії води у продуктах, заохочуючи ефективно використання води та її економії, а також просуваючи більш широке використання планів управління посухою, стійке управління земельними ресурсами та землекористуванням. Це все підтримується Стратегією ЄС з адаптації до зміни клімату, прийнятою у 2021 році

Ключові виклики у сфері:

	<p>Приведення у відповідність до Регламенту Комісії (ЄС) № 600/2012 Порядок здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затверджено постановою Кабінету Міністрів України №960 від 23.09.2020, та відповідних нормативно-правових актів в частині закріплення норми згідно якої при підготовці звіту Оператора та проведені розрахунки викидів парникових газів у загальному обсязі викидів не повних враховуватися викиди (у відсотках до загального обсягу викидів CO₂ від установки) від усіх мінімальних потоків за видами діяльності у разі, якщо сумарний викид CO₂ від них за вкладом у загальному викидів від установки не перевищує мінімальний поріг невизначеності, встановлений для найвищого рівня точності для видів діяльності від якого викидається значний матеріальний потік, але у будь-якому випадку не більше ніж 1000 тон еквіваленту CO₂ для установки категорій «А», 2000 тон еквіваленту CO₂ для установки категорії «Б» та 3000 тон еквіваленту CO₂ для установки категорії «В».</p> <p>Ключові можливості: Адаптація національної системи МЗВ з системою ЄС, формування ревалентної системи МЗВ</p> <p>Основне завдання: Узгодження національної системи МЗВ з системою ЄС.</p>
<p>10. Забезпечення сталого кадрового потенціалу для післявоєнного відновлення.</p>	<p>Ключові числові показники, вплив війни на галузь, стан реалізації програмних документів</p> <p>Кадровою кризою пронизані всі сфери управління. Інтеграція України з ЄС, постійні зміни внутрішніх і зовнішніх обставин вимагають широкий перелік компетенцій як на рівні держави, так і на рівні бізнесу (як суб'єкта, що реалізує реформи).</p> <p>Військові дії призвели до необхідності оперативного, адекватного та своєчасного реагування на постійні та непередбачувані критичні зміни. При цьому таке реагування вимагає як професійних навичок, так і моральної, особистої стійкості.</p> <p>При цьому, на рівні держави, визнається, що одними з першопричин економічних та екологічних проблем України є: неефективна система управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання використання природних ресурсів, незадовільний стан системи державного моніторингу навколишнього природного середовища;</p> <p>низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження довкілля та переваг збалансованого (сталого) розвитку, недосконалість системи екологічної освіти та просвіти; незадовільний рівень дотримання природоохоронного законодавства та екологічних прав і обов'язків громадян;</p>

відсутність належного впровадження екосистемного підходу в галузеву політику та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління.

Дані проблеми ще більше поглиблює змушене переміщення громадян України за кордон, спричинене війною.

Водночас, як визначено Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» запровадження міжнародних стандартів систем екологічного управління на підприємствах і в компаніях сприятиме розвитку системи управління навколишнім природним середовищем, реалізації в Україні міжнародних природоохоронних ініціатив та досягнення країною бажаного економічного розвитку.

За результатами дослідження профільних асоціацій (ПАЕУ в т.ч) щодо системи природоохоронного управління на підприємствах в Україні, виявлено, що функції екологічної служби передаються службі з охорони праці, консалтинговим організаціям чи взагалі зводяться до статистичних звітів, які подає бухгалтер, що в результаті негативно позначається на екологічному управлінні підприємства, і як наслідок, на екологічній безпеці країни в цілому, у т.ч. на здоров'ї та житті наших громадян.

Відсутність фахового супроводу впровадження реформ – це відсутність їх реалізації та досягнення екологічної, національної безпеки держави, це відсутність інструменту виконання конституційних зобов'язань держави, передбачених статтею 16 Конституції України.

Ключові виклики у сфері:

Укріплення інституційної спроможності щодо планування, моніторингу та оцінки ефективності впровадження екологічної політики.

Забезпечення науково-інформаційної та інноваційної підтримки процесу прийняття управлінських рішень.

Посилення спроможностей природоохоронного управління у проведенні комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища та державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Удосконалення кадрової політики та професійної підготовки фахівців у системі охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Ключові можливості:

Підвищення екологічної обґрунтованості і ефективності діяльності суб'єктів господарювання, поліпшення екологічних характеристик продукції.

Реалізація системи екологічного аудиту та удосконалити систему екологічного управління.

Запровадження безперервної екологічної освіти.

Забезпечення переходу до системи запобігання правопорушенням і моніторингу стану довкілля, побудова дієвої системи управління охороною довкілля на підприємствах з урахуванням найкращих практик організації функціонування аналогічних інституцій у країнах - членах Європейського Союзу.

Основне завдання:

Внесення змін до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» щодо створення служби з охорони довкілля у складі суб'єктів господарювання, які належить до середнього та великого підприємництва та здійснюють плановану діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля та виконання функції служби охорони довкілля в порядку сумісництва особами, які мають освіту за екологічним напрямком або залучення сторонніх спеціалістів на договірних засадах, які здійснюють господарську діяльність у сфері природничих і технічних наук у складі суб'єкта господарювання, який належить до малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва.